

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญตาราง	ฑ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับลุ่มน้ำแม่ทา	
2.1 สภาพทั่วไปทางกายภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทา	6
2.2 การจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทา	8
2.3 ภูมิศาสตร์ทั่วไปตามพื้นที่ลุ่มน้ำ	11
2.4 ประชากรและพื้นที่ทางการเกษตร	12
2.5 ทรัพยากรน้ำ	14
2.6 ข้อมูลด้านการเกษตร	16
บทที่ 3 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	21
3.1.1 การวัดสวัสดิการของสังคมเมื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป	21
3.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าสิ่งแวดล้อม	24
3.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1.4 วิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดลอมใช้ วิธี Contingent Valuation Method (CVM)	27
3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3.2.1 งานวิจัยด้านการประเมินมูลค่าสิ่งแวดลอมโดยวิธี CVM ในด้านทรัพยากรน้ำและการชลประทาน	31
3.2.2 งานวิจัยด้านการศึกษารูปแบบการประเมินมูลค่า สิ่งแวดลอมโดยวิธี CVM	33
บทที่ 4 วิธีการศึกษา	
4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
4.1.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	38
4.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	40
4.2.1 การสร้างแบบสอบถาม	40
4.2.2 แบบสอบถาม	41
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	42
4.3.1 การวิเคราะห์ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยด้วยวิธี Turnbull distribution-free model	43
4.3.2 การวิเคราะห์ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยด้วยวิธี linear logistic model	44
4.3.3 การวิเคราะห์ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยด้วย logit model	50
4.3.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความเต็มใจจ่าย	53
4.3.5 สมมติฐานในการศึกษา	54
บทที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานและรูปแบบการจัดการด้านชลประทาน	
5.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	57
5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.1.2 ข้อมูลด้านการใช้ที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตร	60
5.1.3 ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพของเกษตรกร	66
5.1.4 ข้อมูลด้านรายได้ของเกษตรกร	70
5.2 ปัญหาและรูปแบบของระบบการจัดการด้านชลประทาน	72
5.2.1 รูปแบบของระบบการจัดการด้านชลประทาน	72
5.2.2 ปัญหาด้านการจัดการด้านชลประทาน	75
5.2.3 ปัญหาด้านการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	84
5.2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเหมืองฝาย	89
บทที่ 6 ทศนคติด้านการจัดการชลประทานและการตระหนักถึงทรัพยากร	
6.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพอใจในการบริหารจัดการด้านชลประทานเพื่อการเกษตร	92
6.2 การตระหนักถึงปัญหา คุณค่า และการจัดการทรัพยากรน้ำ	98
บทที่ 7 ความเต็มใจจ่ายเพื่อสนับสนุนกองทุนเหมืองฝายและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	
7.1 การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของเกษตรกรเพื่อสนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเหมืองฝายของชุมชนในลุ่มน้ำแม่ทา	103
7.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายราคาเสนอเริ่มต้น	119
บทที่ 8 สรุปและข้อเสนอแนะ	
8.1 สรุป	126
8.1.1 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคมและรูปแบบการจัดการด้านชลประทาน	126
8.1.2 ทศนคติด้านการจัดการชลประทานและการตระหนักถึงทรัพยากรน้ำ	128
8.1.3 มูลค่าความเต็มใจจ่ายของเกษตรกรเพื่อสนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเหมืองฝายของชุมชนในลุ่มน้ำแม่ทาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	129
8.2 ข้อเสนอแนะ	130
8.2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	130
8.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป	131

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	139
ภาคผนวก ก แนวคำถามสำหรับกลุ่มสนทนาเชิงลึก	140
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	144
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าความเต็มใจจ่ายและปัจจัยที่มีผล	151
ประวัติผู้เขียน	154

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ประชากรและพื้นที่ของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนบน	12
2.2 ประชากรและพื้นที่ของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนกลาง	13
2.3 ประชากรและพื้นที่ของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนล่าง	13
2.4 แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งกักเก็บน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนบน	14
2.5 แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งกักเก็บน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนกลาง	15
2.6 แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งกักเก็บน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทาตอนล่าง	16
4.1 ค่าคงที่และค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันความเต็มใจจ่ายแบบเส้นตรง	50
5.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม	58
5.2 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลด้านการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	61
5.3 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลด้านการใช้น้ำเพื่อการเกษตร	64
5.4 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลด้านการประกอบอาชีพของเกษตรกร	67
5.5 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลด้านรายได้ของเกษตรกร	71
5.6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลรูปแบบระบบการจัดการด้านชลประทานเหมืองฝาย	74
5.7 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลปัญหาการจัดการด้านชลประทานเหมืองฝาย	76
5.8 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลการได้รับน้ำเพียงพอต่อการเกษตรในฤดูแล้ง	77
5.9 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความต้องการแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและความพอใจต่อการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้รับในปัจจุบัน	79
5.10 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความเพียงพอของงบประมาณที่ภาครัฐจัดสรรมาให้ในการบริหารจัดการระบบชลประทาน/เหมืองฝาย	81
5.11 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลการประสบกับปัญหาจากการชำรุดเสียหายของระบบชลประทานเหมืองฝาย	83
5.12 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลปัญหาด้านการใช้น้ำเพื่อการเกษตรในรอบ 5 ปี	87
5.13 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลการได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการเกษตรและยินดีจ่ายค่าน้ำเพื่อการเกษตร	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.14 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเหมืองฝาย	91
6.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความพอใจต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรต่อระบบชลประทานของรัฐ	93
6.2 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความพอใจต่อระบบการจัดการบริหารระบบเหมืองฝายแบบชุมชน	95
6.3 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความพอใจต่อระบบจัดการการบริหารระบบเหมืองฝายของเกษตรกร	97
6.4 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับตระหนักถึงปัญหา คุณค่า และการจัดการทรัพยากรน้ำ	99
7.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลความเต็มใจจ่ายราคาเสนอเริ่มต้นเพื่อสนับสนุนการก่อตั้งกองทุนเหมืองฝายของชุมชน	106
7.2 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลการตอบรับราคาเริ่มต้นที่เสนอในระดับต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ทา	108
7.3 ค่าความเต็มใจจ่ายวิเคราะห์ด้วยวิธี Turnbull distribution-free model	111
7.4 ค่าทางสถิติของฟังก์ชันความเต็มใจจ่ายแบบเส้นตรง (linear WTP function)	112
7.5 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับราคาเสนอเริ่มต้นของเกษตรกร	114
7.6 ผลการประมาณแบบจำลอง logit model โดยใช้เฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับราคาเสนอเริ่มต้นของเกษตรกร	115
7.7 มูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย วิเคราะห์ด้วยวิธี Turnbull distribution-free model วิธี linear logistic model และประมาณแบบจำลอง logit model	116
7.8 แสดงค่า $Exp(B)$ ของตัวแปรอิสระ และค่า marginal effect	122
7.9 ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์จาก 3 วิธีในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ	124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนทีลุ่มน้ำแม่ทา	7
2. แผนทีลุ่มน้ำแม่ทาตอนบน	8
3. แผนทีลุ่มน้ำแม่ทาตอนกลาง	9
4. แผนทีลุ่มน้ำแม่ทาตอนล่าง	10
5. การเปลี่ยนแปลงทางสวัสดิการของผู้บริโภค	22
6. การประมาณค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับศูนย์	46
7. การประมาณค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยที่มีค่าเกิดขึ้นได้ทั้งบวก และลบ	47
8. ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน โดยวิธีการ Turnbull distribution-free model	110